EVOLUSI DEKAD
DEWAN LATIHAN MARA ke UITM
1956-2026

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA®

RONA TINTA

EDISI 2026

MEREKABENTUK PUSTAKAWAN MASA DEPAN: PEMERKASAAN LATIHAN INDUSTRI DI PTAR UiTM KAMPUS REMBAU

Mohd Hafiz Kasirun & Noor Faraliza Samsudin

Dunia perpustakaan dan pengurusan maklumat sedang mengalami fasa transformasi yang amat pesat. Era digital, kecerdasan buatan (AI), dan pemikiran berasaskan maklumat pantas telah mengubah cara masyarakat mencapai, menilai, dan memanfaatkan pengetahuan. Dalam landskap yang serba dinamik ini, peranan seorang pustakawan tidak lagi terhad sebagai 'penjaga buku' di sebalik meja rujukan. Sebaliknya, pustakawan masa depan dituntut untuk menjadi pengurus maklumat teras, pendidik literasi, pencipta ruang komuniti, serta komunikator yang berkesan.

Bagi merealisasikan visi ini, Perpustakaan Tun Abdul Razak (PTAR) UiTM Kampus Rembau tampil sebagai medan latihan strategik dalam melahirkan modal insan maklumat yang berdaya saing. Menerusi program latihan industri yang dirancang khusus untuk pelajar peringkat Diploma dan Ijazah Sarjana Muda dari Fakulti Sains Maklumat, PTAR Rembau bukan sahaja memberi pendedahan realiti kerja, malah menyusun kerangka modul holistik yang merangkumi pelbagai aspek teras perpustakaan akademik.

Pengurusan Perpustakaan (Pentadbiran) – Teras Kepimpinan dan Operasi

Sebelum sesebuah perpustakaan dapat menawarkan perkhidmatan cemerlang kepada penggunanya, struktur dalaman dan tadbir urusnya mestilah kukuh. Menerusi modul Pengurusan Perpustakaan, pelajar latihan industri (Pelajar LI) didedahkan kepada realiti pentadbiran organisasi perpustakaan akademik.

Modul ini melatih pelajar untuk memahami tadbir urus dan polisi yang mana pelajar di dedahkan bagaimana dasar perpustakaan digubal, dikuatkuasakan, dan disesuaikan mengikut matlamat strategik universiti. Selain itu, pelajar juga diberikan pendedahan asas kepada perancangan belanjawan, proses perolehan bahan, dan pengurusan aset perpustakaan.

Dalam masa yang sama, budaya kerja dan kepimpinan yang jitu juga diterapkan kepada pelajar latihan industri bagi memastikan pelajar betapa pentingnya etika profesionalisme, kerja berpasukan, serta komunikasi organisasi yang berkesan antara staf sokongan, pustakawan, dan pihak pengurusan tertinggi. Melalui pendedahan ini, pelajar tidak hanya melihat perpustakaan dari perspektif fizikal, tetapi memahami ekosistem pentadbiran yang menggerakkan keseluruhan fasiliti maklumat tersebut.

Gambar 1: Sesi perkongsian Staf bersama Pelajar Latihan Industri

Sumber Rujukan Universiti (Sumber Bercetak) – Menguasai Khazanah Ilmu Klasik dan Autentik

Meskipun dunia kini mengagungkan pendigitalan, sumber bercetak tetap menjadi tiang seri kepada keutuhan akademik sesebuah universiti. Dalam modul Sumber Rujukan Universiti, pelajar didedahkan secara mendalam kepada pengurusan dan penggunaan bahan bercetak seperti buku teks, monograf, jurnal fizikal, terbitan bersiri, dan koleksi khusus. Modul ini sangat berkait rapat dengan subjek yang telah mereka pelajari di semester sebelum ini. Secara tidak langsung mereka mendapat pendedahan secara praktikal berkaitan dengan apa yang telah mereka pelajari secara teorinya.

Latihan dalam modul ini merangkumi sesi Pengkatalogan dan Pengkelasan yang mana pelajar akan diberikan pemahaman berkenaan dengan sistem pengkelasan maklumat seperti *Library of Congress* untuk memastikan setiap bahan fizikal mudah dicapai. Bagi Pembangunan Koleksi pula, pelajar diajar bagaimana cara untuk menganalisis keperluan kurikulum akademik UiTM Kampus Rembau bagi memastikan bahan bercetak yang disediakan sentiasa relevan dengan bidang pengajian di kampus.

Seterusnya, Pemuliharaan dan Pemeliharaan yang mana pelajar dapat mempelajari teknik penjagaan fizikal buku dan bahan bercetak agar khazanah ilmu ini tahan lama dan sentiasa berada dalam keadaan terbaik untuk kegunaan pengguna. Menguasai sumber bercetak memberikan pelajar kelebihan dalam memahami susur alur maklumat bercetak sebelum ia ditukarkan atau diselaraskan dengan format digital.

Perkhidmatan Perpustakaan (Perkhidmatan Pelanggan) – Garis Depan Berteraskan Pengguna

Perpustakaan yang hebat bukan hanya diukur daripada saiz koleksinya, tetapi daripada kualiti perkhidmatan yang diberikan kepada para penggunanya. Modul Perkhidmatan Pelanggan meletakkan pelajar latihan industri di garis hadapan (*frontline*) untuk berinteraksi secara langsung dengan warga kampus samada pelajar, pensyarah, dan staf sokongan.

Menerusi modul ini, pelajar dilatih dari segi kemahiran Interpersonal dan Empati yang mana mereka didedahkan bagaimana cara untuk melayani pelbagai kerenah pengguna dengan berhemah, profesional, dan mesra. Dalam menjadikan Perkhidmatan Rujukan dan Pencarian Maklumat yang lebih efektif, mereka juga diajar bagaimana untuk membantu pengguna mencari bahan akademik yang tepat menerusi sistem katalog dalam talian mahupun carian di rak.

Pendedahan ini membina keyakinan diri pelajar dan mengasah kemahiran penyelesaian masalah (*problem-solving*) secara spontan dalam persekitaran perkhidmatan sebenar.

Mengasah Kemahiran Pengucapan Awam: Pustakawan Sebagai Pendidik Maklumat

Satu aspek keutamaan yang memberi nilai tambah tinggi dalam program latihan industri di PTAR UiTM Kampus Rembau ialah pembentukan kemahiran pengucapan awam. Dalam era kebanjiran maklumat (*information overload*), tugas pustakawan bukan sekadar menyediakan bahan, tetapi mendidik pengguna cara mencari, menilai, dan menggunakan maklumat secara beretika.

Oleh itu. dalam konteks untuk memahami peranan Pustakawan sebagai fasilitator, pelajar tidak lagi melihat diri mereka sekadar petugas kaunter, tetapi sebagai pendidik *(instructional librarian)* yang bertanggungjawab membimbing warga universiti samada dalam penulisan ilmiah dan penyelidikan.

Pelajar juga diberi peluang mengendalikan atau membantu dalam sesi Taklimat Literasi Maklumat kepada pengguna perpustakaan. Ini memberi mereka pengalaman praktikal mengekspresikan idea, menerangkan cara penggunaan pangkalan data dalam talian, serta teknik carian maklumat yang berkesan.

Latihan pengucapan awam ini secara tidak langsung dapat membuang rasa gugup, meningkatkan estim diri, dan membentuk daya kepimpinan dalam diri setiap pelajar sebelum mereka melangkah ke alam pekerjaan sebenar.

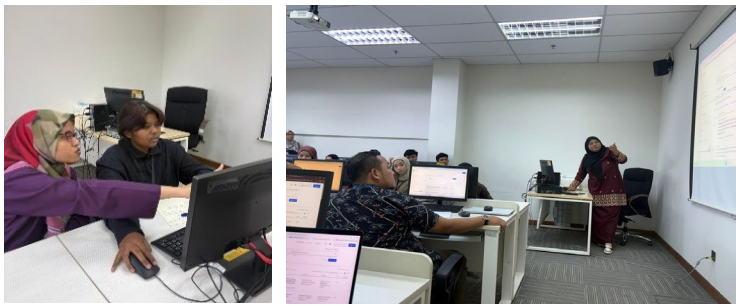

Gambar 2: Sesi Modul Literasi Maklumat bersama pengguna perpustakaan

Sinergi Latihan Industri dalam Melahirkan Pustakawan Masa Depan - Menyemai Benih Kepimpinan Ilmu

Kombinasi antara modul pentadbiran, sumber bercetak, perkhidmatan pelanggan, serta kemahiran pengucapan awam membina satu profil kompetensi yang lengkap bagi seorang pustakawan masa depan. Melalui struktur latihan yang komprehensif ini, PTAR UiTM Kampus Rembau berjaya mengubah persepsi latihan industri daripada sekadar 'syarat lulus pengajian' kepada sebuah medan transformasi bakat. Pelajar Diploma dan Ijazah Sarjana Muda bukan sahaja pulang dengan ilmu teori yang direalisasikan, malah membawa bersama portfolio kemahiran praktikal yang diiktiraf oleh industri.

Pengalaman menjalani latihan industri di Perpustakaan Tun Abdul Razak UiTM Kampus Rembau merupakan batu loncatan yang amat bernilai bagi setiap bakal graduan Sains Maklumat. Melalui gabungan mantap antara kefahaman operasi dalaman, penguasaan khazanah bercetak, kecemerlangan perkhidmatan pelanggan, serta keberanian dalam pengucapan awam, program ini telah meletakkan tanda aras baharu dalam melatih **Pustakawan Masa Depan**.

Pustakawan masa depan yang dilahirkan dari Kampus Rembau ini bukan sahaja bersedia untuk berdepan dengan cabaran teknologi baharu, malah memiliki sahsiah tinggi, berkeyakinan, dan berkeupayaan memimpin masyarakat ke arah warga yang celik maklumat. Langkah ini membuktikan bahawa perpustakaan kekal sebagai jantung sesebuah institusi pengajian tinggi, dan Pustakawan adalah nadi yang menggerakkan aliran ilmunya.

Gambar 3: Jemputan Program Bacaan Pantas di ADTEC JTM Kampus Pedas